

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»
Навчально-науковий інститут бізнесу та сучасних технологій
Кафедра фінансів та банківської справи**

СИЛАБУС

навчальної дисципліни «Фінансове планування і прогнозування»
на 2020-2021 навчальний рік

| | |
|--|---|
| Курс та семестр вивчення | 1 курс, 2 семестр |
| Освітня програма/спеціалізація | «Фінанси і кредит» |
| Спеціальність | 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» |
| Галузь знань | 07 «Управління та адміністрування» |
| Ступінь вищої освіти | магістр |
| Прізвище, ім'я та по-батькові НПП, який веде дану дисципліну | Сидоренко-Мельник Ганна Миколаївна |
| Науковий ступінь і вчене звання | к.е.н., доцент |
| Посада | доцент кафедри фінансів та банківської справи |
| Контактний телефон | +38-050-405-72-00 |
| Електронна адреса (або персональний сайт) | sidorenkomelnik.gan@gmail.com |
| Дні занять: | http://schedule.puet.edu.ua/ |
| Консультації: | http://www.fin.puet.edu.ua/ |
| Сторінка дистанційного курсу: | https://el.puet.edu.ua |

Опис навчальної дисципліни

| | |
|--|--|
| Мета | формування у студентів знання основ, методів і прийомів фінансового планування і прогнозування на підприємстві, а також необхідних навичок щодо виконання робіт, які входять у компетенцію фахівця-фінансиста. |
| Тривалість | 4 кредити ЄКТС / 120 годин (лекції 16 год., практичні заняття 32 год., самостійна робота 72 год.) |
| Форми та методи навчання | Лекції та практичні заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом |
| Система поточного та підсумкового контролю | Поточний контроль: тестування, виконання завдань самостійної роботи, виконання поточних модульних робіт Підсумковий контроль: ПМК. |
| Базові знання | Наявність знань з фундаментальних та професійно орієнтованих дисциплін «Основи фінансів», «Фінанси підприємств», «Корпоративні фінанси», «Фінансовий менеджмент». |
| Мова викладання | Українська |

**Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна,
програмні результати навчання**

| Програмні результати навчання (ПР 1, ПР 2..). | Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач (ЗК 1 ..., СК 1) |
|---|--|
| ПР04. Відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування. | ЗК3. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. |
| ПР08. Вміти застосовувати інноваційні підходи у сфері фінансів, банківської справи та страхування та управляти ними. | ЗК4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. |
| ПР09. Застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування. | ЗК9. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). |
| ПР10. Здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання. | СК1. Здатність використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності. |
| | СК2. Здатність використовувати теоретичний та методичний інструментарій для діагностики і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання. |
| | СК3. Здатність застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування. |
| | СК8. Здатність застосовувати інноваційні підходи в сфері фінансів, банківської справи та страхування. |

Тематичний план навчальної дисципліни

| Назва теми (лекції) | Види робіт | Завдання самостійної роботи у розрізі тем |
|--|--|--|
| МОДУЛЬ 1. НАУКОВО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ФІНАНСОВОГО ПЛАНУВАННЯ І ПРОГНОЗУВАННЯ. | | |
| Тема 1. Теоретичні і методологічні основи фінансового планування і прогнозування. | Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; | Тематика індивідуальних аналітичних навчально-дослідних завдань 1. Функції управління та процес прийняття рішень. 2. Системний підхід та раціональний вибір у плануванні. 3. Прогнозування в системі планування виробництва. 4. Дослідження причин виникнення несумісних задач фінансового планування діяльності |

| | | |
|--|--|---|
| | завдання самостійної роботи; тестування | підприємства. 5. Методи подолання несумісних обмежень у задачах перспективного й поточного фінансового планування. 6. Використання економіко-математичних моделей у фінансовому плануванні підприємства. 7. Зарубіжний досвід складання і використання фінансових прогнозів. 8. Проблеми забезпечення якості прогнозу та оцінка його достовірності в процесі прийняття рішень. |
| Тема 2. Фінансовий план підприємства як інструмент ринкового механізму. | Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування | Тематика індивідуальних аналітичних навчально-дослідних завдань 1. Фінансовий план як програма управління капіталом підприємства. 2. Основні етапи складання фінансового плану та порядок розробки плану. 3. Інформаційне забезпечення фінансового контролю. 4. Основні види і етапи фінансового контролю. 5. Методи та засоби фінансового контролю та вирішення проблеми забезпечення його дієвості 6. Роль ділової активності у забезпеченні виконання фінансового плану і фінансової стабільності. 7. Використання результатів аналізу фінансового стану підприємства для стратегічних оцінок. 8. Прогнозування фінансового стану: методи та моделі. |
| Тема 3. Особливості фінансового планування господарюючих суб'єктів різних форм власності та організаційно-правового характеру діяльності. | Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування | Тематика індивідуальних аналітичних навчально-дослідних завдань 1. Сучасні підходи до формування фінансової політики підприємства. 2. Удосконалення управління фінансовими ресурсами на підприємстві. 3. Основні статті доходів державного підприємства. 4. Грошові надходження і витрати державних підприємств (крім казенних) 5. Пріоритетні напрями використання чистого прибутку державних підприємств. 6. Специфіка фінансових відносин у споживчій кооперації та її вплив на формування та використання фінансових ресурсів. 7. Характер відмінностей фінансового планування на підприємствах і в організаціях споживчої кооперації України. 8. Планування внутрішньо господарських та внутрішньо системних відрахувань в споживчій кооперації України. |
| Тема 4. Прикладні аспекти використання | Відвідування занять; захист домашнього | Тематика індивідуальних аналітичних навчально-дослідних завдань 1. Прогнозоване моделювання фінансових |

| | | |
|--|---|---|
| <p>базових моделей та методичних розробок у фінансовому прогнозуванні на підприємстві.</p> | <p>завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування</p> | <p>показників відповідно до стратегії розвитку підприємства. 2. Прогнозування показників фінансової звітності на основі методу відсоткового відношення до продажів. 3. Побудова моделі прогнозованої фінансової звітності. 4. Прогнозування за допомогою регресійного методу. 5. Прогнозування на основі методу нормативних коефіцієнтів. 6. Прогноз операцій з оновлення основних засобів і оренди майна. 7. Методи прогнозування прибутку підприємства. 8. Грошовий потік підприємства, його прогноз.</p> |
| <p>МОДУЛЬ 2. СИСТЕМА ПЛАНОВИХ ТА ПРОГНОЗНИХ БАЛАНСІВ В СКЛАДІ ФІНАНСОВОГО ПЛАНУ</p> | | |
| <p>Тема 5. Планування доходів, витрат та прибутку.</p> | <p>Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування</p> | <p style="text-align: center;">Тематика індивідуальних аналітичних навчально-дослідних завдань</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дивідендна політика підприємства та її вплив на фінансовий стан підприємства. 2. Резерви збільшення та чинники впливу на прибуток підприємства. 3. Сучасний інструментарій прогнозування та планування фінансових результатів. 4. Економія витрат підприємства як шлях до сталого розвитку. 5. Класифікація та характеристика операційних витрат підприємства, шляхи та методи їх зменшення. 6. Механізм планування розподілу прибутку та важелі забезпечення його ефективності. 7. Фінансово-операційний аналіз та шляхи підвищення рентабельності підприємства. 8. Граничний аналіз та оптимізація прибутку, витрат і обсягів виробництва. |
| <p>Тема 6. Система планових балансів підприємства.</p> | <p>Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування</p> | <p style="text-align: center;">Тематика індивідуальних аналітичних навчально-дослідних завдань</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Планування оборотних активів підприємства: методи та моделі. 2. Нормування оборотних активів: недоліки та переваги. 3. Пріоритетні напрями соціальної політики підприємства. 4. Матеріальне заохочення та соціальне стимулювання як засоби мотивації в результатах праці. 5. Основні напрями сучасної інвестиційної політики підприємства. 6. Види та характеристика інвестицій за сферами здійснення. 7. Реальні інвестиції як інструмент сталого |

| | | |
|--|--|--|
| | | розвитку підприємства. 8. Проблеми пошуку джерел формування фінансових ресурсів на ринку. |
| Тема 7. Прогнозування активів і пасивів підприємства. | Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування | Тематика індивідуальних аналітичних навчально-дослідних завдань 1. Завдання та напрями внутрішньофірмового фінансового планування. 2. Прогнозування фінансового стану підприємства: сучасний стан та перспективи розвитку. 3. Формування оптимальної структури капіталу як шлях до мінімізації вартості залучення капіталу та підвищення вартості фірми. 4. Фактори, що визначають фінансову сталість підприємства в умовах конкурентної економіки. 5. Порівняльні показники оцінки фінансового стану та методика їх обчислення. 6. Джерела поповнення власного капіталу підприємства. 7. Шляхи та причини зменшення потреби в грошових коштах у процесі ресурсного збалансування активів. 8. Використання фінансового аналізу в процесі оцінки якості прогнозного балансу активів та пасивів і відповідності його реальності. |
| Тема 8. Оперативне фінансове планування. | Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування | Тематика індивідуальних аналітичних навчально-дослідних завдань 1. Фінансове прогнозування та планування як складова контролінгу в сучасних умовах господарювання підприємств і організацій. 2. Проблеми забезпечення ефективної системи бюджетування на підприємстві. 3. Фінансовий бюджет: місце та роль в системі внутрішньо фірмового фінансового планування. 4. Використання платіжного календаря та касового плану для підвищення ефективності управління грошовими потоками підприємства. 5. Використання бенчмаркінгу як інструменту забезпечення дієвого фінансового оперативного контролю. 6. Планування вхідних та вихідних грошових потоків – планування ліквідності підприємства. 7. Методичні засади складання бюджету робочого капіталу. 8. Законодавчо-правове та інформаційне забезпечення оперативного фінансового планування. |

Інформаційні джерела

1. Біла О. Г. Фінансове планування і прогнозування : навч. посібник / О. Г. Біла. –

- Львів : Компакт - ЛВ, 2005. – 312 с.
2. Касьяненко В. О. Моделювання та прогнозування економічних процесів : навч. посібник / В. О. Касьяненко, Л. В. Старченко. – Суми : Університетська книга, 2006. – 185 с.
 3. Кудлак В.Я. Фінансове планування та прогнозування : курс лекцій / В.Я. Кудлак. – Тернопіль : ТНТУ імені Івана Пулюя, 2016. – 94 с.
 4. Моделі і методи соціально-економічного прогнозування / В. П. Геєць, Т. С. Клебанова, О. Ш. Черняк та ін. – Харків : Вид-во ІНЖЕК, 2005. – 396 с.
 5. Планування та прогнозування в умовах ринку : навч. посібник / під ред. проф. В. Г. Воронкової. – Київ : Професіонал, 2006. – 608 с.
 6. Сидоренко-Мельник Г. М. Фінансове планування і прогнозування : навч.-метод. посібник для самостійного вивчення дисципліни за кредитно-модульною системою організації навчального процесу [Електронний ресурс] / Г. М. Сидоренко-Мельник.– Режим доступу: <http://catalog.uccu.org.ua/liber/2012/6/SidorenkGM/126finsk/index.htm> – Назва з екрану.
 7. Ставерська Т.О. Фінансове планування та прогнозування в підприємствах і фінансових установах: навч. посібник / Т.О. Ставерська, І.С. Андрющенко. – вид. 2-ге, доп. – Харків: ХДУХТ, 2019. – 144 с.
 8. Тарасюк Г. М. Планування діяльності підприємства : навч. посібник / Г. М. Тарасюк, Л. І. Шваб. – Київ : Каравела, 2008. – 352 с.
 9. Фінансове планування і управління на підприємствах: навч. посібник / [Г.А. Семенов, В.З. Бугай, А.Г. Семенов., А.В. Бугай]. – Київ : Центр учбової літери, 2007. – 432 с.
 10. Фінансове планування та прогнозування в підприємствах і фінансових установах : навч. посіб. / Т. О. Ставерська, І. С. Андрющенко. – Харків: Видавець Іванченко І. С., 2013. – 146 с.
 11. Швайка Л. А. Планування діяльності підприємства : навч. посібник / Л. А. Швайка. – Львів : Новий світ – 2000, 2005. – 268 с.

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

Програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу з навчальної дисципліни «Фінансове планування і прогнозування» включає:

1. Загальне програмне забезпечення, до якого входить пакет програмних продуктів Microsoft Office, мультимедійні презентації з використанням Power Point.
2. Дистанційний курс на платформі Moodle
3. Тестовий контроль із застосуванням програми Open test.
4. Програмні продукти: модуль «Фінанси підприємств» системи «Галактика»; АРМ-фінансиста (доступний в ПУЕТ); «Project expert 7.19» (доступний в ПУЕТ); «Audit Expert 3.0»; «Альт-Финансы 1.5»; «АФСП 2.2».

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика щодо термінів виконання та перескладання. Роботи, які здаються

із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час контрольних робіт та поточних тестів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в режимі он-лайн.

Політика зарахування результатів неформальної освіти: : <http://puet.edu.ua/uk/publiczna-informaciya>

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання (відповідно до робочої програми навчальної дисципліни):

| Види робіт | Максимальна кількість балів |
|---|-----------------------------|
| За умови підсумкового контролю – екзамен | |
| Модуль 1 (теми 1-4). Відвідування занять (4 бали); захист домашнього завдання (8 бали); обговорення матеріалу практичних занять (8 бали); виконання навчальних завдань (8 бали); доповіді з рефератами та їх обговорення (4 бали); тестування (8 балів); поточна модульна робота (10 балів) | 50 |
| Модуль 2 (теми 5-8) Відвідування занять (4 бали); захист домашнього завдання (8 бали); обговорення матеріалу практичних занять (8 бали); виконання навчальних завдань (8 бали); доповіді з рефератами та їх обговорення (4 бали); тестування (8 балів); поточна модульна робота (10 балів) | 50 |
| Поточне оцінювання | 100 |
| Разом | 100 |

Шкала оцінювання знань здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

| Сума балів за всі види навчальної діяльності | Оцінка за шкалою ЄКТС | Оцінка за національною шкалою |
|--|-----------------------|-------------------------------|
| 90-100 | A | Відмінно |
| 82-89 | B | Дуже добре |
| 74-81 | C | Добре |
| 64-73 | D | Задовільно |
| 60-63 | E | Задовільно достатньо |

| Сума балів за всі види навчальної діяльності | Оцінка за шкалою ЄКТС | Оцінка за національною шкалою |
|---|------------------------------|--|
| 35-59 | FX | Незадовільно з можливістю повторного складання |
| 0-34 | F | Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни |